

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	de limba și literatura română și științele comunicării
Domeniul de studii	Limbă și literatură
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Limba și literatura română – O limbă și literatură modernă (franceză, germană, italiană, spaniolă) Limba și literatura engleză – Limba și literatura română Limba și literatura ucraineană – Limba și literatura română

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	NORMĂ ȘI ABATERE ÎN LIMBA ROMÂNĂ ACTUALĂ				
Titularul activităților de curs	prof. univ. dr. Niculina IACOB				
Titularul activităților de seminar	prof. univ. dr. Niculina IACOB				
Anul de studiu	II	Semestrul	4	Tipul de evaluare	Colocviu
Regimul disciplinei	Categoriza formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DS
	Categoriza de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)				DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	2			Seminar	2	Laborator		Proiect	
Totalul de ore din planul de învățământ	28			Seminar	28	Laborator		Proiect	

Distribuția fondului de timp	ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	10
Pregătire seminare/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	17
Tutoriat	
Examinări	1
Alte activități:	

Total ore studiu individual	46
Total ore pe semestru	75
Numărul de credite	3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	Discipline studiate anterior: Introducere în lingvistică; Limba română contemporană (Fonetică, fonologie; Lexicologie; Morfologie; Sintaxă); Istoria limbii române; Dialectologie
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă
Desfășurare aplicații	Seminar • sală de curs dotată cu tablă

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul istoriei limbii literare; Comunicarea eficientă, scrisă și orală în limba română; Descrierea sistemului gramatical al limbii române literare și utilizarea acestuia în interacțiune verbală.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională; relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice; organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare

prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul își propune să-i motiveze pe studenți pentru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - formarea capacităților necesare înțelegerii și prezentării coerente a sistemului limbii române contemporane; - explicarea mecanismului după care funcționează norma, tendința, inovația și abaterea de la normă; - înțelegerea modului în care morfologia intervine în stabilirea normelor ortografice; - formarea deprinderii de a analiza critic normele impuse prin lucrările normative în vigoare la un moment dat.
Obiective specifice	<p>Studentul va fi în măsură:</p> <ul style="list-style-type: none"> • să definească și să întrebuințeze corect termenii cu care operează; • să aplice norma în mod conștient și nu doar ca simplu automatism; • să analizeze faptele de limbă și să înțeleagă cauzele dificultăților în interpretarea acestora, dar și cauzele dificultăților care generează abateri de la normă la diferite niveluri ale limbii; • să-și formeze deprinderi de analiză a faptelor de limbă, necesare rezolvării subiectelor cu care se va confrunta în ipostaza de candidat la concursul de titularizare în învățământ și apoi în activitatea la catedră; • să explice, din perspectiva gramaticii strict didactice (formarea lui ca formator), toate aspectele ce țin de fenomenul gramatical; • să analizeze conținuturile programelor școlare și ale manualelor școlare alternative în uz, din perspectiva modului în care se insistă asupra aspectelor care țin de fixarea normelor la diferite niveluri ale limbii; • să rezolve sarcini didactice similare celor cu care se va confrunta în activitatea la catedră.

8. Conținuturi

Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Raportul dintre normă, tendință, inovație, abatere. Normă unică sau normă în variație liberă admisă?	2	expunerea; conversația; demonstrația didactică; problematizarea; învățarea prin descoperire	- modul de organizare a activității de predare: frontal; - resurse materiale folosite în activitatea de predare: suport de curs; bibliografie.
2. Morfologie și ortografie. Principiul morfologic al ortografiei române actuale. Ortografii impuse de asigurarea unității morfematice a cuvântului	2		
3. Structura morfematică a cuvântului condiționează ortografia: despărțirea cuvintelor în silabe ținând seama de structura lor; scrierea corectă a cuvintelor cuprinzând litere duble	2		
4. Norma actuală în exprimarea categoriilor gramaticale ale substantivului. Încadrarea la declinare	2		
5. Scrierea cu -i, -ii, -iii; marcarea desinențială a opoziției de caz la substantivele feminine: scrierea corectă a cuvintelor derivate. Exerciții. Concurența dintre desinențele cazuale -e și -i, urmate sau nu de articolul -i; întrebuințarea corectă a adjectivului pronominal de întărire. Exerciții Reorganizarea conjugărilor. Situația actuală	2		
6. Situații în care substantivele prezintă forme literare libere de gen în DOOM ² . Se vor selecta din DOOM ² situații în care substantivele prezintă forme literare libere de gen În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea.	2		
7. Situații în care substantivele prezintă forme literare libere de număr și forme diferite, specializate semantic. Se vor selecta din DOOM ² situații în care substantivele prezintă forme literare libere de număr și forme diferite, specializate semantic. În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea.	2		
8. Aspecte noi cu privire la adjectiv, pronume, numeral	2	conversația;	- moduri de

9. Exprimarea sensurilor modale și temporale în limba română actuală	2	demonstrația didactică; problematizarea; învățarea prin descoperire; metoda exercițiului	organizare a activităților de seminar: frontal, individual, pe grupe; - resurse materiale folosite în activitățile de seminar: texte-suport pentru analiză; fișe de lucru.
10. Rolul morfologiei în scrierea corectă a formelor verbale de indicativ, conjunctiv prezent și de imperativ prohibitiv. Exerciții	2		
11. Situații în care verbele prezintă normă unică sau normă în variație liberă în ce privește formarea prezentului la indicativ și la conjunctiv cu sau fără sufix flexionar. Se vor selecta din DOOM ² astfel de cazuri. În ce măsură norma actuală continuă norma veche sau se constituie într-un element de noutate al DOOM ² față de DOOM ¹ . Este sau nu justificată schimbarea.	2		
12. Abateri și restricții ale întrebuintării unor prepoziții și conjuncții în limba actuală	2		
13. Analiza conținuturilor prevăzute în programele școlare și actualizate în manualele școlare alternative în uz, din perspectiva modului în care se insistă asupra aspectelor care țin de fixarea normelor la diferite niveluri ale limbii	2		
14. Colocviu	2		
Bibliografie			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Avram, Mioara, <i>Gramatica pentru toți</i>, București, 1986. 2. Constantinescu Dobridor, Gh., <i>Morfologia limbii române</i>, București, 1979. 3. Coteanu, Ion (coord.), <i>Limba română contemporană</i>, Vol. I, București, 1974. 4. Coteanu, Ion, <i>Gramatica de bază a limbii române</i>, București, 1982 (și după 1990, f.a.). 5. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>, București, 1982. 6. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>, ediția a II-a revăzută și adăugită, București, 2005. 7. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>, București, 1982 (DOOM¹). 8. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 2005. (DOOM²). 9. Dimitriu, Corneliu, <i>Gramatica limbii române explicată. Morfologia</i>, Iași, 1979. 10. Dragomirescu, Alina, Nicolae, Alexandru, <i>101 greșeli de lexic și de semantică</i>, București, Editura Humanitas, 2011. 11. <i>Gramatica de bază a limbii române</i>, București, 2010. 12. <i>Gramatica limbii române</i> (G.A.), vol. I, București, 1963. 13. <i>Gramatica limbii române</i>, vol. I, <i>Cuvântul</i>; vol. II, <i>Enunțul</i>, EA, București, 2005. 14. Graur, Al., <i>Tendențele actuale ale limbii române</i>, București, 1968. 15. Guțu Romalo, V., <i>Corectitudine și greșală</i>, București, 1972. 16. Iacob, N., <i>Morfologia limbii române</i>, partea I, Suceava, 2002; partea a II-a, Suceava, 2006. 17. Ionescu-Ruxăndoiu, Liliana, <i>Conversația - Structuri și strategii. Sugestii pentru o pragmatică a românei vorbite</i>, București, 1999. 18. Iordan, I., Guțu-Romalo, V., Niculescu, Al., <i>Structura morfologică a limbii române contemporane</i>, București, 1967. 19. Iordan, I., Robu, Vl., <i>Limba română contemporană</i>, București, 1978. 20. Irimia, D., <i>Gramatica limbii române</i>, Iași, 1997. 21. Martinet, A., <i>Elemente de lingvistică generală</i>, București, 1970. 22. Moldoveanu, Gh., Iacob, N., <i>Principii de scriere românească</i>, Iași, 2006. 23. Nedelcu, Isabela, <i>101 greșeli gramaticale</i>, București, Editura Humanitas, 2012. 24. Sala, Marius, <i>101 cuvinte moștenite, împrumutate și create</i>, București, Editura Humanitas, 2010. 25. Șuteu, Fl, Șoșa, E., <i>Ortografia limbii române</i>, București, 1996. 			
Bibliografie minimală			
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>, București, 1982 (DOOM₁). 2. <i>Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române</i>, ediția a II-a, revăzută și adăugită, București, 2005. (DOOM₂). 3. Dragomirescu, Alina, Nicolae, Alexandru, <i>101 greșeli de lexic și de semantică</i>, București, Editura Humanitas, 2011. 4. Nedelcu, Isabela, <i>101 greșeli gramaticale</i>, București, Editura Humanitas, 2012. 5. Sala, Marius, <i>101 cuvinte moștenite, împrumutate și create</i>, București, Editura Humanitas, 2010. 			

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se studiază în alte centre universitare din țară.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Cunoașterea și interpretarea adecvată a conceptelor de bază	Formativă - Examinare orală pe baza tematicii cursurilor	50%
Seminar	Capacitatea de interpretare și de analiză a faptelor de limbă Participare activă la seminare	Test	50%

Standard minim de performanță

Standarde minime pentru nota 5:

însușirea principalelor noțiuni, idei și teorii din domeniul limbii române contemporane;
explicarea mecanismului după care funcționează norma, tendința, inovația și abaterea de la normă;
înțelegerea modului în care morfologia intervine în stabilirea normelor ortografice;
deprinderea de a analiza orice parte de vorbire, ținând seama de caracteristicile clasei;
parcurgerea unei bibliografii minime (două cărți din cele indicate).

Standarde minime pentru nota 10:

abilități, cunoștințe certe și profund argumentate;
exemple analizate, comentate;
mod personal de abordare și interpretare; analizarea în mod critic a normelor impuse prin lucrările normative în vigoare la un moment dat.
parcurgerea a 4 lucrări din bibliografia indicată.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
20.09.2020		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
2.10.2020	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
2.10.2020	